

Somalisch Basin, 1 juli 2014

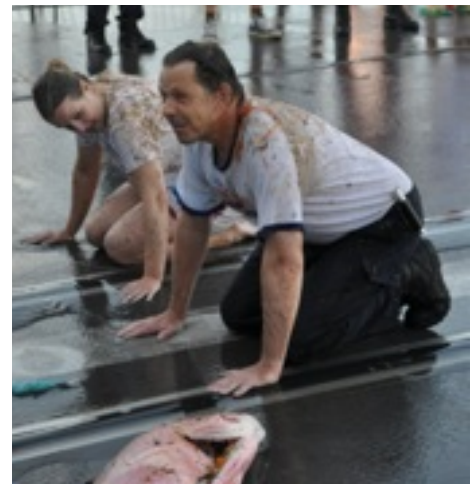
Op donderdagmorgen 12 juni worden de opvarenden van Zr.Ms. De Zeven Provinciën, voor zover ze niet op post zitten, ruw uit hun slaap gewekt door de scheepsomroep met de volgende mededeling: 'Alle baroes dienen binnen tien minuten op de bak te verschijnen en daarbij de bevelen van de trawanten strikt op te volgen.' Dit is niet de stem van de commandant en ook niet van de eerste officier. Een vreemde macht heeft het schip overgenomen in naam van de gevreesde zeegod Neptunus. In de dagen ervoor is wel duidelijk geworden wie de trawanten zijn, de helpers van Neptunus, en wie de baroes zijn, die nog niet eerder de evenaar per schip van de Koninklijke Marine zijn gepasseerd. Ik behoor bij de laatste categorie van ongelukkigen, die toorn van de zeegod en zijn trawanten hebben te vrezen, dus ik schiet in de kleren en spoed me met de overige baroes naar het voordek. Het blijkt loos alarm. Om operationele redenen verschijnt de zeegod zelf niet aan boord, maar we zijn gewaarschuwd voor wat ons te wachten staat als we de evenaar weer passeren.

Precies twee week later is het raak. Om 6.00u worden alle baroes weer ruw uit hun slaap gewekt en door de trawanten naar het voordek gejaagd. Daar moeten ze op hun knieën gaan zitten, terwijl ze worden besprenkeld met speciaal daarvoor opgespaarde voedselresten. Het ziet er uit als braaksel en het ruikt ook zo. Heel onsmakelijk. Wie niet direct de bevelen van de trawanten opvolgt, wordt er nog eens extra mee ingewreven.

Nadat de baroes gedwongen zijn om de longen uit hun lijf te zingen om Neptunus er toe te bewegen aan boord te komen, verschijnt de godheid eindelijk met zijn eega aan dek. Zijn goddelijke verschijning doet sommigen denken aan de imposante trekken van de bootsman, maar waarschijnlijk is er bij deze arme stakkers door de ontberingen, die ze moeten ondergaan, sprake van een vorm van zinsbegoocheling. Vervolgens verplaatst zich het hele gebeuren naar het helidek, waar Neptunus en zijn vrouw Neptunia plaatsnemen op de tronen, die voor hen zijn klaargezet.

Nu worden de baroes één voor één namens Neptunus toegesproken. Zij die om wat voor reden in ongenade zijn gevallen, worden tijdelijk in het blok geplaatst, opgesloten in het kot of moeten weer andere vernederingen ondergaan, zoals het kussen van de vis, die aan de voeten van Neptunus ligt en velen worden nog eens extra ingesmeerd met bedorven voedselresten. De meer gelukkigen krijgen snel hun vissennaam te horen, waarna ze hun doop mogen ondergaan, die er uit bestaat, dat ze ruggelings door een bak met zeewater worden gehaald. Als ze daarna nog hun nieuwe naam kunnen uitspreken en een drankje van onbekende oorsprong achterover slaan, zit het ritueel er voor hen op en mogen ze zich gaan ontdoen van alle viezigheid, die ze over zich heen hebben gekregen.

Nadat ik gedoopt ben wordt ik bezorgd aangesproken, door een paar van de Maltese mariniers, die trouw naar de kerkdiensten komen, maar nu in de rol van trawanten met volle overgave meewerken aan de vernedering van de baroes in naam van Neptunus: 'You vergives us, father.' Nou, daar moest ik nog eens heel goed over nadenken.

Na een paar uur is het hele ritueel voorbij. Neptunus en Neptunia zijn weer onder het zeeoppervlak verdwenen en de oude en nieuwe trawanten zitten gebroederlijk met elkaar aan de koffie en praten nog even na over de hoogtepunten van dit bijzondere ritueel. We zullen de evenaar nog twee keer passeren tijdens deze missie en de nieuwe trawanten verheugen zich er nu al op, dat er dan ook weer baroes aan boord zullen zijn. Dan is het hun beurt om Neptunus ter zijde te staan.

Dit soort gebeurtenissen zorgen er voor, dat de herinneringen aan de aanslag van zaterdag 24 mei in Djibouti steeds verder naar de achtergrond verschuiven en in die zin zijn ze heilzaam. In de loop van de tijd hebben we uit allerlei brokjes informatie een beeld kunnen opbouwen van wat zich op die ongelukkige dag in café restaurant La Chaumiere heeft afgespeeld.

Op zondagmorgen na ons abrupte vertrek naar zee, kwam er een delegatie van de Djiboutaanse politie en de veiligheidsdienst aan boord, die ons ieder afzonderlijk over de aanslag hebben ondervraagd. De politie maakte een gedegen indruk, terwijl ze ook vriendelijk waren. Dat kon je van de geheime dienst niet zeggen.

Van de politie hoorden we, dat het ging om twee suicide bombers; een vrouw in burka in het restaurant en een man op het terras. De derde explosie, die wij alle zes hadden gehoord, konden zij heel slecht plaatsen. Verder vernamen we, dat de twee vrouwen en de man, die naast ons zaten zwaar gewond zijn geraakt. Dat gold zeker ook van de mensen in het restaurant. Het enige dodelijke slachtoffer naast de plegers van de aanslag bleek een Turkse militair te zijn. Ook is er op het terras nog een explosief gevonden, dat niet is afgegaan.

Eén handlanger is ter plaatse gearresteerd en ander was op dat moment nog voortvluchtig. Later in de week hoorden we dat de aanslag was opgeëist door Al Shabaab en dat ze nog meer aanslagen hebben aangekondigd in Djibouti.

Het laatste bericht dat we over de aanslag hebben gehoord, is dat de politie van Djibouti de namen heeft vrijgegeven van de daders. Het waren Somaliërs, die met behulp van een Djiboutaanse agent het land zijn binnengesmokkeld. Inmiddels zijn n.a.v. de aanslag een zevental arrestaties verricht.

Ik heb de preek, die ik had voorbereid voor die zondag over vriendschap een beetje aangepast en op verzoek van de HLD het nummer *Brothers in arms* toegevoegd van de Dire Straits. De dienst was goed bezocht. De HLD zat vooraan met één been op de stoel voor hem. Hij was zichtbaar aangedaan. De volgende dag hoorden we dat de HLD naar huis moest voor verder onderzoek en behandeling van z'n knie. Toen hij die woensdag werd afgevlogen, kon je goed merken, hoe geliefd hij is als hoofd van

dienst. De hele logistieke dienst kwam persoonlijk afscheid van hem nemen. Ik ben vlak voor zijn vertrek nog even naar de heli gelopen om hem een hand te geven en Gods zegen toe te wensen.

Toen de helikopter wegvloog zagen we nog even z'n hand bij het raampje. Ik moest wel even een brok in m'n keel wegslikken op dat moment. Maar goed, daarna ga je maar weer gewoon je ding doen.

De dienst van de zondag daarop was belangrijk voor mijn eigen verwerking. Het thema van de dienst was: Christus te paard! Een krachtterm, die wel eens gebruikt wordt door één van de lotgenoten. Ik heb in overleg met hem de muziek uitgezocht en een overdenking gehouden over Openbaringen 6 en 19. In het laatste deel is inderdaad sprake van Christus te paard. Het nummer: *The man comes around* van Johnny Cash maakte de dienst helemaal af.

Je zou kunnen zeggen, dat in mijn geval het psychische en fysieke herstel samen op gaan. De meeste inslag verwondingen, die ik had opgelopen genazen voorspoedig. Ik bleef alleen wel last houden van een plekje op m'n linker wang. Ik heb bij de dokter aangegeven, dat ik bang was, dat zich daar een abces begon te vormen. Ruim twee weken na de aanslag heeft de chirurg, er naar gekeken en het open gemaakt, nadat hij eerst op de echo meende te zien, dat er nog iets zat. Inderdaad, haalde hij er een scherfje uit, die ik nu zorgvuldig bewaar samen met de scherf uit de zonnebrandolie flacon.

Als schip zijn we na de dag van ons vertrek uit Djibouti gaan doen, waarvoor we hier gekomen zijn: patrouilleren vlak onder de kust van Puntland; een gebied, waarin in het recente verleden veel piraten actief waren. 's Ochtends wordt er door de helikopter een verkenningsvlucht uitgevoerd en vervolgens worden er een aantal dhows uitgekozen, die benaderd worden voor een zogenaamde friendly approach.

De vlieger en de TACCO (tactical coordinator), die de vluchten uitvoeren komen met enthousiaste verhalen terug over wat ze hier allemaal zien aan sealife: dolfijnen, haaien, mantelroggen en zelfs walvissen.

Laatst kon ik vanaf de brug goed volgen, hoe de benadering van een schip verloopt. Nadat een schip een tijdje is geobserveerd, wordt er contact gezocht via de radio. De tolk stelt dan een aantal vragen aan de schipper of kapitein over de identiteit van het schip, hoeveel mensen aan boord zijn en met welk doel ze onderweg zijn. Vervolgens wordt gevraagd of wij aan boord mogen komen. Dat is tot nu toe nooit geweigerd. Ook in dit geval niet. Het bleek te gaan om een Iraans vissersschip, die daarnaast ook brandstof verhandelde. Ze hadden een paar Somaliërs aan boord als beveiligers. Meestal zijn dat ex-piraten, die zich nu verhuren als particuliere beveiligers van Jemenitische en Iraanse vracht en vissersschepen. Bij de boarding kon de eerder verkregen informatie worden bevestigd. Het geheel paste goed in de pattern of life, zoals we die hier hebben aangetroffen.

De aanslag heeft ook gevolgen voor het haven programma. De commandant heeft er na overleg met de bemanning voor gekozen om in eerste instantie niet naar Dar es Salaam te gaan en dat we als

compensatie daarvoor wat langer op de Seychellen zullen zijn. Iedereen kon zich hier goed in vinden alleen betekent dit wel, dat we nu ruim drie weken onafgebroken op zee zijn.

Het patroon van de dagelijkse dienst wordt op één dag in de week onderbroken door een zondagse dienst (meestal op zaterdag of zondag). Eigenlijk is dit een vrije dag op zee en meestal wordt er dan ook

wel iets georganiseerd om de onderlinge saamhorigheid te versterken. De eerste keer was dit een barbecue op het helidek. Dat was een groot succes. Bij één van de boardingen waren een paar kanjers van vissen gekocht, die we op de barbecue hebben gelegd. Tegen zonsondergang zagen we in de verte een walvis voorbij zwemmen, die om de zoveel tijd een fontein water omhoog spoot. Op dat moment wist ik weer, dat ik de mooiste baan van de wereld heb.

Op zaterdag 7 juni wordt er tijd ingeruimd voor een korte ceremonie, waarbij wij onze veteranenbescheiden krijgen uitgereikt. Iedere militair, die op missie is geweest, krijgt de status van veteraan met de daarbij behorende bescheiden en veteranenspeld. Natuurlijk worden er voor en na de ceremonie grappen gemaakt over de jonge leeftijd waarop sommigen van ons deze status bereiken, maar dat neemt niet weg dat we allemaal toch blij zijn met deze blijk van waardering uit de samenleving.

Op maandag 9 juni zouden we weer naar Djibouti gaan om met de helikopter Admiraal Tarrant, de militaire baas van het Atalanta project, op te pikken voor een kort bezoek aan boord. Het bezoek gaat niet door, omdat we op het laatste moment een andere tasking krijgen. In verband daarmee wordt een black hole aangehouden, die tot donderdagavond 12 juni duurt. Op zo'n moment kom je er achter, dat je toch heel veel met de buitenwereld communiceert, ook al zit je op een schip. Het zijn dus tamelijk saai dagen, maar gelukkig hebben we wel wat activiteiten georganiseerd, die voor de nodige afleiding zorgen.

Op vrijdag 13 juni slaat de oranje gekte toe aan boord. Dat wordt versterkt door een actie van de thuisfrontcommissie, die een oproep hebben gedaan om pakketjes te sturen naar de mensen aan boord met oranje versieringen. Ik kan met het pakket, dat ik heb gekregen van Janny en Bas de complete longroom versieren. Verder loopt de halve bemanning met een oranje uitdossing aan boord. Zelfs de commandant heeft 's avonds een oranje shirtje aan, maar ik ben de enige met oranje sokken! De uitslag van de wedstrijd is erg goed voor het moreel aan boord. Een opsteker, die we ook wel kunnen gebruiken na bijna drie weken onafgebroken op zee.

De volgende dag worden de meeste vaders aan boord alweer verrast met een pakketje van thuis. Met een speciale Vaderdag foto in de hangar geven de vaders vervolgens zelf acte de presence voor het thuisfront op de facebook pagina van De Zeven Provinciën.

Ook de kerkdienst op zondag 15 juni staat in het teken van Vaderdag, waarbij vaders, zonen en dochters de gelegenheid krijgen om een kaarsje te branden voor de geliefden thuis en even kunnen wegdromen bij de muziek van Cat Stevens (*Father and Son*) en Stef Bos (*Papa*).

Op dinsdag 17 juni krijgen we 's ochtends de Seychellen in zicht. Vanwege ruimtegebrek in de haven van de hoofdstad Victoria zijn we niet verzekerd van een plekje aan de kade en daarom hebben we er voor

gekozen om aan een boei te blijven liggen vlak buiten de haven. Vanaf hier vindt al het vervoer van en naar de kade plaats met bootjes.

Veel bemanningsleden, waaronder ik zelf ook, hebben gezorgd voor onderkomen aan de wal om een paar dagen ongestoord te kunnen genieten van dit tropische paradijs.

De Seychellen zijn een bijzonder land. De eilanden zijn relatief laat ontdekt door de koloniale mogendheden. Ze waren ook niet bewoond en werden lange tijd gebruikt door piraten als schuilplaats en uitvalsbasis. Pas halverwege de 18e eeuw werden de eilanden door Frankrijk opgeëist en vanaf dat moment begon men voorzichtig met kolonisatie. Dat ging met wisselend succes. De huidige bevolking is een vermenging van de Franse kolonisten en hun slaven. Daarnaast wonen er inmiddels ook veel Indiërs op de eilanden. In de 19e eeuw gingen de eilanden over van Franse in Engelse handen. Vandaar ook de naam Victoria voor de hoofdstad als eerbetoon aan de Engelse Queen Victoria. Ter ere van haar staat er in het centrum een replica van de klokkentoren bij Victoria Station in London.

Op de dag na onze aankomst viert het land zijn 50 jarige onafhankelijkheid en natuurlijk moet daarbij ook een delegatie van Zr.Ms. De Zeven Provinciën acte de presence geven.

Het hoofdeiland Mahe is ongeveer even groot als Texel, maar daarmee houdt ook elke vergelijking op. Het eiland is bijzonder bergachtig en ondanks de bevolkingsdruk is het nog voor een groot deel bedekt met tropisch regenwoud. Voor de mensen, die in de West zijn geweest, doet het nog het meest denken aan Frans Sint Maarten, maar het is minder druk en de natuur is ook veel minder aangetast.

Ook al valt er veel te zien en te beleven op de Seychellen, op woensdagavond moet er natuurlijk eerst voetbal worden gekeken. Een groot deel van de bemanning trekt daarvoor naar de Pirates Arms, een café restaurant in het centrum van Victoria, dat voor de gelegenheid even wordt omgedoopt tot oranje café.

In de dagen daarna vindt bijna iedereen zijn weg op het eiland en vermaakt zich met snorkelen, zwemmen, duiken, wandelen of gewoon lekker zonnen en niks doen.

Op maandag wordt de terugkeer aan boord extra gemakkelijk gemaakt, doordat het schip toch nog een dag voor de kade kan liggen. Aan het eind van de avond is iedereen weer gezond en wel aan boord. Alleen een paar huurauto's hebben de nodige blikschade opgelopen. Het valt ook niet mee om links te rijden in een omgeving, waar de verkeersregels anders worden toegepast, dan je thuis gewend bent. Op maandagavond kunnen we ons nog één keer overgeven aan het oranjegevoel en daarna is alles weer business as usual. Op dinsdagochtend vertrekken we in alle vroegte naar zee en als de meeste bemanningsleden opstaan zitten we al weer op volle zee en lijken de Seychellen een droom.

(wordt vervolgd)

Thijs Oosterhuis